

Handläggare: Lisbeth Westerlund
Telefon: 08-508 25 016

Till
Socialnämnden

Avskaffande av vårdnadsbidraget - fattigdomsfällan för kvinnor i förorter

Remissvar på motion (2011:8) av Ann-Margarethe Livh (V)

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.

Leif Fransson
Tf förvaltningschef

Sammanfattning

Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att kommunfullmäktige omedelbart avskaffar vårdnadsbidraget, med hänvisning till de negativa konsekvenserna såväl ur barnperspektiv som ur genusperspektiv. Förvaltningen anser att vårdnadsbidrag är en del av den valfrihet samhället erbjuder och att det är ytterligare en möjlighet för föräldrar till förskolebarn mellan ett och tre år att kunna förlänga föräldraledigheten. Det är viktigt att det alltid finns möjlighet att komplettera utbildning och att

vägen till arbete och egen försörjning ska vara tillgänglig efter avslutad föräldradighet.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialnämnden för yttrande överlämnat motion om avskaffande av vårdnadsbidraget – fattigdomsfällan för kvinnor i förorter (2011:8) av Ann-Margarethe Livh (V). Remisstiden går ut 31 maj 2011.

Ärendet har även remitterats till stadsdelsnämnderna Skapnäck, Spånga-Tensta och Södermalm samt till stadsledningskontoret.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom administrativa avdelningen i samarbete med avdelningen för stadsövergripande sociala frågor.

Motionen i sammanfattning

Regeringens utvärdering av vårdnadsbidraget visar att det är ett stort misslyckande i så gott som alla kommuner där det har införts. Ytterst få föräldrar har valt att utnyttja bidraget. Det är i ett modernt samhälle självklart att båda föräldrarna ska kunna vara självförsörjande och ingen kan vara självförsörjande på ett bidrag på 3000 kr per månad. Dessutom var över 90 procent av de som tog ut bidraget kvinnor, vilket ökar ojämställdheten.

Vårdnadsbidraget utnyttjas i Stockholm av ca 1 500 personer, varav de flesta är kvinnor i stadsdelar med låg medelinkomst. Införandet av vårdnadsbidraget har inte blivit en valfrihetsreform utan en fattigdomsfälla för många kvinnor. När vårdnadsbidraget tas ut i välbärgade områden används det kortare tider. Samhället sviker barn som går miste om en förskoleplats på grund av att mammorna utnyttjar vårdnadsbidraget på heltid. Många av dessa barn lever i familjer med ett annat modersmål än svenska och de får då inte tillgång till förskolans pedagogiska språkträning som är viktig inför skolstarten.

Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att kommunfullmäktige omedelbart avskaffar vårdnadsbidraget, med hänvisning till de negativa konsekvenserna såväl ur barnperspektiv som ur genusperspektiv.

Vårdnadsbidrag i Stockholm

Vårdnadsbidraget är en familjeförmån som kan beviljas medborgare från EU, EES samt Schweiz när de bor eller arbetar i kommun med vårdnadsbidrag. Från 1 juli 2008 kan man ansöka om kommunalt vårdnadsbidrag i Stockholm. Vårdnadsbidrag beviljas för barn som fyllt ett år men ännu inte tre år och som är folkbokfört i staden. Stadsdelsnämnderna beslutar om och betalar ut vårdnadsbidrag

Syftet med vårdnadsbidraget är att ge föräldrar möjlighet att tillbringa mer tid med sina barn. Vårdnadsbidraget ska göra det möjligt med en mjukare övergång mellan föräldraledighet och arbete.

Vårdnadsbidraget omfattar:

- Helt vårdnadsbidrag 3 000 kr per barn och månad för barn som inte har plats i förskoleverksamhet.
- Halvt vårdnadsbidrag 1 500 kr per barn och månad som har deltidsp plats omfattande maximalt 25 timmar i förskoleverksamhet.

Vårdnadsbidraget är skattefritt, inte pensionsgrundande och ingår inte i sjukpenninggrundande inkomst (SGI). Det räknas som inkomst vid bedömning av rätten till försörjningsstöd och vid prövning av rätt till bostadsbidrag. Vårdnadsbidraget får efter anmälan av båda vårdnadshavarna delas så att bidraget lämnas med hälften till vardera vårdnadshavaren.

Förvaltningens synpunkter

Många ser vårdnadsbidraget som ett ytterligare sätt att öka valfriheten för föräldrar medan andra i likhet med Ann-Margarethe Livh (V) menar att barn som är hemma med någon av sina föräldrar får mindre stimulans än andra förskolebarn i samma ålder och att den förälder som är hemma – oftast kvinnan i familjen – riskerar att hamna i ett utanförskap i samhället genom lång frånvaro från arbetsmarknaden.

Valfrihet har sedan många år införts inom allt fler områden i samhället. Från ett samhälle där det fanns en leverantör av el och tele, där man tilldelades skola för sina barn och var hänvisad till en bestämd vårdcentral, har det successivt införts allt fler möjligheter att välja tjänster, skola och husläkare m.m. Vårdnadsbidraget är ytterligare ett alternativ att välja mellan för föräldrar med barn mellan ett och tre år som ska planera hur de vill att barnens tillvaro ska se ut de första åren i livet.

Det finns olika uppfattning om vad som är bäst för barn under tre år. Vissa föräldrar anser att barnen ännu inte är mogna att vistas i barngrupper av den storlek som förskolan erbjuder. Andra föräldrar menar att barnen redan från tidig ålder stimuleras av samvaron med andra barn i förskolan. Förvaltningen anser att föräldrar i Stockholm måste anses vara kompetenta att göra detta val själva. Vårnadsbidraget är en del av det valfrihetssamhälle vi lever i och där vi måste skaffa underlag för våra beslut.

Förvaltningen är tveksam till om avskaffande av vårnadsbidraget skulle minska problemen med att få arbete och egen försörjning för den som saknar utbildning och arbetslivserfarenhet. Det är viktigt att det finns möjligheter till såväl svenskundervisning för de som saknar tillräckliga kunskaper i svenska som till annan utbildning för de som behöver skaffa eller komplettera sin utbildning för att kunna få ett arbete. Det finns ingen motsättning i att under en period få vårnadsbidrag och att senare kunna skaffa erforderlig kompetens för att få ett arbete om samhället tillhandahåller dessa möjligheter.

Bilaga

Motion om avskaffande av vårnadsbidraget – fattigdomsfällan för kvinnor i förorter (2011:8) av Ann-Margarethe Livh (V)